

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з навчальної дисципліни „Економічна теорія”**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
економічної теорії та прикладної
економіки
28 серпня 2015 року
протокол № 1
Зав. кафедри
_____ проф. Ніколенко С.С.

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни «Економічна теорія», засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення.

Основними видами самостійної роботи студента при вивченні навчальної дисципліни «Економічна теорія» є підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалів дистанційного курсу, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Формами самостійної роботи студентів при підготовці до семінарських занять є опрацювання питань теми заняття, які виносяться на обговорення, та письмове виконання домашнього завдання, яке передбачене навчально-методичним посібником. У процесі підготовки до семінарських занять студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розглянутий на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Засобами контролю виконання перелічених форм даного виду самостійної роботи студентів є конспект лекцій та зошит домашніх завдань, усні та письмові відповіді під час семінарського заняття, експрес-тестування, словниковий диктант, поточні модульні роботи.

Обов'язковим видом самостійної роботи студентів усіх форм навчання є опрацювання ними навчально-методичних матеріалів дистанційного курсу дисципліни, який розміщений в навчальному середовищі Moodle. Даний вид самостійної роботи студентів передбачає виконання ними окремих завдань за кожною темою навчальної дисципліни: опрацювання лекційного матеріалу та самоконтроль знань. Засобами контролю знань студентів є відповідні види тестів.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання з дисципліни «Економічна теорія» відносяться до самостійної роботи студентів і представляють собою творче наукове завдання (ТНЗ). Воно слугує базою для розвитку творчих здібностей, поглиблення і закріплення знань студента. Тематика ТНЗ охоплює найбільш актуальні проблеми політичної економії за матеріалами усього курсу і потребує від студента навичок наукової роботи. Мета виконання ТНЗ полягає у тому, щоб поглибити, узагальнити та закріпити знання, які студенти одержують у процесі навчання, навчити студентів працювати з літературою, статистичними даними, пов'язувати теорію із практикою, а також представляти (презентувати) свою доповідь перед аудиторією. Виконання ТНЗ передбачає написання та оформлення реферату відповідно до визначених вимог і розробку слайдів (презентації). За бажанням студенти можуть виконувати лише частину ТНЗ: або реферат, або презентацію.

З метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці,

підвищення рівня успішності студентів, які з тих чи інших причин потребують додаткової допомоги викладача при підготовці до складання поточного чи підсумкового контролю, при виконанні індивідуальних завдань науково-педагогічні працівники кафедри надають студентам консультації.

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ЙОГО РОЗВИТКУ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І МЕТОД ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: меркантилізм, фізіократи, класична школа, марксистська школа, економікс, кейнсіанство, монетаризм, діалектичний метод, метод наукової абстракції, інституціоналізм, маржиналізм, економіка, економічна політика.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Яке місце займає економічна теорія в системі економічних наук?
2. У чому суть зростання ролі економічної теорії як науки в сучасних умовах?
3. Що спільного і відмінного між політекономією і економіксом?
4. Чим відрізняється позитивна і нормативна економічна теорія.
5. Чому економіко-математичне моделювання є доцільним методом в економічній теорії?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Місце економічної теорії в системі економічних наук.
2. Економічна теорія як основа економічної політики.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 20-35; 2, с. 4-35; 3, с. 13-37; 4, с. 16-27; 5, с. 14-26; 6, с. 9-30; 7, с. 13-42; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 2. ВИРОБНИЦТВО, ЙОГО СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ У ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: суспільне виробництво, підрозділи суспільного виробництва, суспільний продукт, праця, предмет праці, засіб праці, суспільний поділ праці, фактори виробництва, робоча сила, засоби виробництва, економічні ресурси, виробничий потенціал суспільства, просте відтворення, розширене відтворення, економічне зростання, економічна ефективність, економічні потреби, економічні інтереси, закон зростання потреб, економічні суперечності.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Який взаємозв'язок між матеріальною і нематеріальною сферами суспільного виробництва?
2. Поясніть сутність проблеми оптимального використання ресурсів?
3. Яку працю називають продуктивною? Працівники якої сфери суспільного виробництва є носіями продуктивної праці?

4. Розгляньте та поясніть ієрархію потреб за А. Маслоу.

5. Який взаємозв'язок між поняттями суспільне виробництво, відтворення та економічне зростання?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Суспільний продукт та його форми в процесі відтворення.

2. Економічне зростання: сутність, типи, чинники.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 53-57; 2, с. 37-59; 3, с. 39-57, 113-135; 4, с. 28-40; 5, с. 26-30, 44-60; 6, с. 46-100; 7, с. 42-56, 76-90; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 3. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: продуктивні сили, технологічний спосіб виробництва, виробничі відносини, економічний зміст власності, юридичний зміст власності, суспільна власність, приватна власність, економічний спосіб виробництва, економічний лад суспільства, економічний базис, суспільно-економічна формація, економічна система, ринкова економіка, планова економіка, змішана економіка, перехідна економіка, приватизація, роздержавлення, лібералізація, «шокова терапія», градуалізм.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Назвіть новітні тенденції у розвитку відносин власності.

2. Назвіть основні типи економічних систем за формаційним підходом.

3. Яку роль виконує господарський механізм в сучасній ринковій економіці?

4. Яку роль відіграє науково-технічний прогрес у розвитку суспільного виробництва?

5. Поясніть, що таке «національні моделі змішаної економіки» та які їх основні типи?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Основні тенденції розвитку власності на сучасному етапі.

2. Особливості перехідної економіки України.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 35-53; 2, с. 61-71; 3, с. 59-111; 4, с. 40-54; 5, с. 30-44; 6, с. 30-46; 7, с. 56-76; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 4. ТЕОРІЯ ТОВАРУ І ГРОШЕЙ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: натуральне виробництво, товарне виробництво, просте товарне виробництво, розвинуте товарне виробництво, товар, вартість товару, споживна вартість товару, мінова вартість товару, абстрактна праця, конкретна праця, гроші, еквівалентна форма вартості, відносна форма вартості, гроші як міра вартості, гроші як засіб обігу, гроші як засіб нагромадження, гроші як засіб платежу, гроші як світові, ціна, грошова система, грошовий обіг, закони грошового обігу, інфляція, закон вартості, теорії вартості.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Поясніть, від чого залежить кількість грошей в економіці країни?
2. Назвіть основні риси сучасного товарного виробництва.
3. Що таке ірраціональна ціна? Приведіть приклади.
4. Як узгоджуються між собою трудова та маржиналіська теорія вартості?
5. В чому суть еволюції грошей?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Теорії вартості: трудова, маржиналістська і неокласична.
2. Інфляція, її суть і причини. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 57-89; 2, с. 73-88; 3, с. 135-187; 4, с. 54-68; 5, с. 60-84; 6, с. 100-128; 7, с. 92-116; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 5. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: ринок, суб'єкти ринку, об'єкти ринку, попит, закон попиту, цінова еластичність попиту, пропозиція, закон пропозиції, цінова еластичність пропозиції, ринкова рівновага, рівноважний обсяг виробництва, рівноважна ціна, ринкова ціна, конкуренція, монополія, досконала конкуренція, недосконала конкуренція, модель монополістичної конкуренції, цінова конкуренція, нецінова конкуренція, олігополія, модель чистої монополії, структура ринку, ринок споживчих товарів і послуг, ринок засобів виробництва, ринок робочої сили, фінансовий ринок, грошовий ринок, ринок капіталів, кредитний ринок, ринок цінних паперів, ринкова інфраструктура, централізація капіталу, концентрація капіталу.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Визначте причини існування тіньового ринку.
 2. В яких галузях економіки дія ринку може бути неефективною?
- Обґрунтуйте відповідь.

3. Завдяки чому ринок здатен самостійно забезпечувати рівновагу? Обґрунтуйте відповідь.

4. Поясніть, у чому полягає взаємозв'язок і протилежність між монополією і конкуренцією?

5. Поясніть, як співвідносяться і наскільки взаємопов'язані ринок споживчих товарів і послуг, ринок засобів виробництва, ринок робочої сили, фінансовий ринок?

Завдання 3. Законспектуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Сутність ціни. Механізм формування і функції ціни.
2. Методи конкурентної боротьби.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 89-94, 156-161; 2, с. 91-103, 157-170, 189-233; 3, с. 189-264; 4, с. 68-82; 5, с. 84-106; 6, с. 128-170; 7, с. 116-166, 204-214; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 6. ПІДПРИЄМСТВО ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: підприємство, фірма, бізнес, обмеженість ресурсів, виробнича функція, необхідний продукт, додатковий продукт, додана вартість, підприємництво, витрати виробництва, прибуток, дохід підприємства, зовнішні витрати, внутрішні витрати, постійні витрати, змінні витрати, валові витрати, середні витрати, граничні витрати, середній прибуток.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Поясніть наявність різноманіття форм і розмірів фірм. Оцініть, при якому типі фірми легше здійснити виробництво літаків, турбін для електростанцій, легкових автомобілів, одягу, взуття, вершкового масла.

2. Що таке трансакційні витрати? Чому вони виникають?

3. Які заходи потрібно здійснити, щоб підвищити прибутковість підприємства? Чи завжди це вдається?

4. З якими труднощами може зіткнутись фірма при реалізації власної продукції?

5. Чому в економічній науці виокремлюють бухгалтерські та економічні витрати?

Завдання 3. Законспектуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Перспективи розвитку підприємництва в Україні.
2. Проблема банкрутства підприємств.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 97-132, 148-156; 2, с. 111-121, 174-185; 3, с. 267-288; 4, с. 82-95; 5, с. 107-113; 5, с. 170-205; 7, с. 168-186; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 7. КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО КРУГООБІГ ТА ОБІГ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: первісне нагромадження капіталу, споживна вартість товару «робоча сила», вартість товару «робоча сила», необхідний і додатковий робочий час, додаткова вартість, норма додаткової вартості, капітал, постійний капітал, змінний капітал, наймана праця, органічна будова капіталу, грошовий капітал, товарний капітал, продуктивний капітал, основний капітал, оборотний капітал, кругообіг капіталу, оборот капіталу, швидкість обороту капіталу, знос основного капіталу, амортизація, норма амортизації, абсолютна додаткова вартість, відносна додаткова вартість, надлишкова додаткова вартість.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. За яких умов робоча сила перетворюється у товар?
2. Які шляхи прискорення обороту капіталу? Що це дає?
3. Поясніть, за яких умов величина прибутку і додаткової вартості будуть однакові, а за яких – ні?
4. В чому сутність поняття «експлуатація робочої сили»? Чи існує вона в розвинених країнах світу та Україні?
5. Які шляхи боротьби з моральним зносом основного капіталу?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Амортизаційний фонд як одне з джерел відтворення основного капіталу.
2. Нагромадження капіталу та його форми.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 143-148, 185-187; 2, с. 106-111; 3, с. 290-315; 4, с. 95-107; 5, с. 114-121; 6, с. 205-217; 7, с. 186-204; 8; 9; 10; 11.

МОДУЛЬ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНОЇ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА.

ТЕМА 8. КАПІТАЛ СФЕРИ ОБІГУ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: торговий капітал, торговий прибуток, витрати обігу, додаткові витрати обігу, чисті витрати обігу, оптова торгівля, роздрібна торгівля, позичковий капітал,

позичковий відсоток, підприємницький дохід, кредит, комерційний кредит, банківський кредит, державний кредит, іпотечний кредит, комерційний банк, центральний банк, акціонерне товариство, акція, акціонерний капітал, дивіденд, курс акції, контрольний пакет акцій.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Поясніть, що є джерелом торгового прибутку і який механізм його утворення?
2. Поясніть різницю між чистими і додатковими витратами обігу і механізм її відшкодування.
3. Поясніть, що таке цінні папери, які види цінних паперів Ви знаєте?
4. Поясніть, що таке позичковий відсоток і від чого залежить діапазон ставок позичкового відсотка?
5. Назвіть органи управління акціонерним товариством. Які їх функції?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Сучасні форми торговельного підприємництва.
2. Позабанківські кредитні заклади.
3. Ринок цінних паперів та його функції.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 189-209; 3, с. 495-509; 4, с. 107-128; 5, с. 122-134; 6, с. 376-404; 7, с. 232-239; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 9. РИНКОВІ ВІДНОСИНИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: аграрні відносини, аграрна політика, власність на землю, фермерське господарство, агропромисловий комплекс, агропромислова інтеграція, земельна рента, диференціальна рента I, диференціальна рента II, абсолютна рента, монопольна рента, ціна землі, оренда землі, земельний кадастр, земельний податок, аграрна реформа.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Перелічіть основні напрями державної допомоги сільському господарству.
2. Охарактеризуйте, яким чином відбувалась аграрна реформа в Україні в період незалежності?
3. Напишіть формулу вартості сільськогосподарського продукту з урахуванням усіх видів рент.
4. Від чого залежить ціна землі?
5. Які землі не підлягають приватизації в Україні?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. **Форми господарювання у сільському господарстві:** фермерські, кооперативні, державні, змішані.
2. **Державна політика регулювання та підтримки сільськогосподарського виробника.**

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 209-218; 3, с. 318-341; 4, с. 120-128; 5, с. 135-142; 7, с. 214-232; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 10. ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ, ЇХ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: національний дохід, номінальні доходи, реальні доходи, прожитковий мінімум, рівень життя, функціональний розподіл доходів, персональний розподіл доходів, трудові доходи, нетрудові доходи, первинні доходи, вторинні доходи, заробітна плата, почасова заробітна плата; відрядна заробітна плата, мінімальна заробітна плата, крива Лоренца, бідність, соціальна політика.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Президент компанії, відомий співак можуть заробляти сотні тисяч доларів в рік, а звичайний службовець – в багато разів менше. Чим це зумовлене?

2. На які фонди розподіляється національний дохід? Яка їх роль?

3. Заробітна плата – це плата за працю чи робочу силу? Обґрунтуйте відповідь.

4. Що ви розумієте під прожитковим мінімумом? Від чого залежить його величина?

5. За якими критеріями оцінюють рівень життя населення?

Завдання 3. Законспектуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Сімейні доходи, їх структура та використання.

2. Заощадження як необхідний елемент у структурі сімейних доходів.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 175-185, 302-310; 3, с. 343-386; 4, с. 129-138; 5, с. 142-159; 5, с. 217-236; 7, с. 239-264; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 11. ДЕРЖАВА ТА ЇЇ ЕКОНОМІЧНІ ФУНКЦІЇ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: економічний лібералізм, дирижизм, державне регулювання економіки, державний бюджет, податки, фінансова система, фінанси, монетарна політика, дефіцит державного бюджету, види податків, фіскальна політика, державний борг, державне програмування, державне прогнозування, методи державного регулювання.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Як ви можете пояснити необхідність втручання держави в процеси функціонування економічної системи?
2. Обґрунтуйте межі втручання держави в економіку.
3. Назвіть недоліки державного регулювання економіки.
4. Що собою представляє державне економічне програмування та планування?
5. Яких заходів має вжити держава, щоб вивести країну з економічної кризи?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Теоретичні погляди на роль держави в економіці та їх еволюція.
2. Співвідношення державного і ринкового механізмів регулювання національної економіки.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 282-312; 2, с. 121-124, 300-323; 3, с. 476-493, 511-527; 4, с. 138-152; 5, с. 160-168; 6, с. 343-376; 7, с. 292-325; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 12. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: світове господарство, міжнародний поділ праці, інтернаціональна вартість, міжнародні економічні відносини, міжнародна торгівля, експорт, імпорт, ТНК, мито, експортна квота, протекціонізм, вільна торгівля, міжнародні валютні відносини, валютний курс, валюта, конвертованість валюти, валютна система, міжнародний рух капіталу, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, економічна інтеграція, СОТ, МВФ, Світовий Банк.

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. Які групи країн виділяють у структурі сучасного світового господарства?
2. Назвіть форми інтеграційних об'єднань.
3. Які перспективи України до вступу в Європейський Союз? Які чинники можуть сприяти або заважати цьому?

4. Які наслідки вступу України до СОТ?

5. Приведіть статистичні дані щодо основних зовнішньоекономічних партнерів України.

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Роль транснаціональних корпорацій в інтернаціоналізації суспільного: виробництва.

2. Теорії міжнародної торгівлі.

3. Сутність і причини міжнародної міграції робочої сили.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 1, с. 312-353; 2, с. 127-132; 3, с. 558-583; 4, с. 152-162; 5, с. 169-188; 6, с. 404-435; 7, с. 325-365; 8; 9; 10; 11.

ТЕМА 13. ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ

Завдання 1. Випишіть до словника наступні терміни та поняття: глобалізація, інтернаціоналізація, глобальні проблеми, глобалістика, лібералізація, Кіотський протокол, Енергетична Хартія

Завдання 2. Дайте відповідь на питання для самоперевірки знань:

1. В чому особливості глобалізації світового господарства?

2. Назвіть позитивні і негативні риси глобалізації?

3. В чому суть глобальних проблем людства і чому необхідне міжнародне співробітництво у їх вирішенні?

4. Які міжнародні угоди направлені на вирішення глобальних проблем людства?

5. Як Україна бере участь у вирішенні глобальних проблем людства?

Завдання 3. Законспекуйте наступні питання для самостійного вивчення

1. Екологічна криза та форми її прояву.

2. Проблема та шляхи скорочення зон зuboжіння, голоду і захворювань у світі.

Завдання 4. У дистанційному курсі опрацюйте лекційний матеріал за темою.

Завдання 5. У дистанційному курсі виконайте тестування за темою.

Інформаційні джерела: 2, с. 136-141; 3, с. 586-625; 4, с. 163-172; 5, с. 188-201; 6, с. 435-446; 7, с. 365-373; 8; 9; 10; 11.

НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Навчально–дослідне індивідуальне завдання з дисципліни «Економічна теорія» відноситься до самостійної роботи студентів і представляє собою творче наукове завдання (ТНЗ). Воно слугує базою для розвитку творчих здібностей, поглиблення і закріплення знань студента. Тематика ТНЗ охоплює найбільш актуальні проблеми економічної науки за матеріалами усього курсу і потребує від студента навичок наукової роботи.

Мета виконання ТНЗ полягає у тому, щоб поглибити, узагальнити та закріпити знання, які студенти одержують у процесі навчання, навчити студентів працювати з літературою, статистичними даними, пов'язувати теорію із практикою, а також представляти (презентувати) свою доповідь перед аудиторією.

Виконання ТНЗ передбачає написання та оформлення реферату відповідно до визначених вимог і розробку слайдів (презентації).

Робота студента над ТНЗ складається із наступних етапів: вибір теми; складання бібліографії (літературних джерел за обраною темою); вивчення літературних джерел і складання плану реферату; збір та обробка статистичних даних; написання тексту реферату; підготовка слайдів у програмі Microsoft PowerPoint; подання роботи на перевірку викладачу; захист ТНЗ.

Реферат повинен мати наступну структуру.

План. Після ознайомлення і вивчення відповідної літератури, необхідно скласти план реферату з 2–3 питань, узгодити його на консультації з викладачем. Суттєву допомогу в ознайомленні із бібліографією студенту можуть надати електронний каталог бібліотеки, довідкова література (енциклопедії, словники, статистичні збірники), наукова та періодична література (монографії, економічні журнали, газети).

Вступ (1–2 сторінки) передує основному тексту в рефераті. В ньому необхідно показати:

- значення та актуальність проблеми, яка досліджується;
- ступінь її розробки в науковій літературі;
- сформулювати основну мету і завдання реферату.

Основна частина роботи (10–12 сторінок). У ній розкривається зміст досліджуваної теми. Виклад матеріалу повинен здійснюватися відповідно до складеного плану. Кожний розділ починати з нового аркуша, назви розділів виділяти в тексті.

Висновки (1–2 сторінки). У вигляді коротких тез узагальнюються найважливіші положення, які були розглянуті в рефераті, причому у такій структурі і послідовності, щоб прочитавши їх, можна було одержати уявлення про структуру і зміст реферату.

Оформлення реферату. Текст реферату повинен бути набраний на комп'ютері з одного боку аркушу формату А4, шрифт *Times New Roman*, розмір 14 пунктів, поля: верхнє та нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10

мм. Кожний розділ плану розпочинається з нової сторінки. Обсяг реферату 12–16 сторінок через 1,5 інтервали. Закреслення, виправлення, скорочення слів (крім загальноприйнятих) не допускається.

Титульна сторінка оформлюється за зразком (додаток А).

Нумерація сторінок починається з титульної, але цифра 1 на ній не ставиться (нумерація розпочинається із номера 3 на сторінці Вступ). Сторінки нумеруються у правому верхньому куті аркуша. Обов'язкова нумерація таблиць і рисунків, яка може бути наскрізною.

Наведені у тексті цитати або статистичні дані з економічної літератури повинні супроводжуватися відповідними **посиланнями на джерела**, з яких вони взяті та оформлені у такому вигляді, наприклад, [5, с. 27], де 5 – номер джерела за списком використаної літератури, сторінка 27.

Список використаної літератури наводиться в кінці реферату (не менше 8–10 літературних джерел наукового характеру, виданих за останні 5 років), яка розташована в алфавітному порядку за прізвищем автора (або при відсутності автора за назвою), з наведенням повної назви праці (або статті та назви журналу), видавництва, року видання та загальної кількості сторінок по кожному літературному джерелу. Список літератури оформляється згідно ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Реферат зшивається у папку.

Слайди розробляються і виконуються у програмі *Microsoft PowerPoint*, кількість яких залежить від теми, але повинна складати не менше 8, включаючи вступ і висновки.

Термін підготовки ТНЗ узгоджують із викладачем.

Підготовлене ТНЗ захищається на семінарському (індивідуальному) занятті. Аргументом до захисту ТНЗ є висновок наукового керівника, у формі: «ТНЗ допускається до захисту» або «ТНЗ не допускається до захисту», тобто потребує доопрацювання відповідно до зауважень. Виконання та захист ТНЗ оцінюється за шкалою 2–10 балів.

Критерії оцінювання ТНЗ за умови якісного його виконання (слайди, реферат) та без порушення термінів:

8–10 балів ставиться, якщо у рефераті (слайдах) містяться елементи наукової творчості, робляться самостійні висновки, дається аргументована критика та самостійний аналіз фактичного матеріалу на основі глибоких знань наукової економічної літератури та вільного володіння матеріалом з даної теми.

5–7 балів ставиться, якщо у рефераті повно розкриті питання теми, студент продемонстрував розуміння та вільне володіння матеріалом, але відсутні елементи наукової творчості.

2–4 бали ставиться, якщо питання теми розкриті на достатньому рівні, але студент не володіє вільно матеріалом, не розуміє або не може пояснити окремі теоретичні положення даної проблеми.

За бажанням студенти можуть виконувати лише частину ТНЗ: або реферат, або презентацію.

*Тематика науково-дослідних робіт з навчальної дисципліни
«Економічна теорія»*

1. Економічне зростання, його елементи і стадії розвитку.
2. Інституційне середовище розвитку національної економіки
3. Еволюційна економіка як напрям економічної науки.
4. Ринок праці і зайнятість населення.
5. Проблеми формування і використання людського капіталу.
6. Державний бюджет і проблема бюджетного дефіциту.
7. Фінансова система та її роль в інформаційній економіці.
8. Фірма як основний суб'єкт ринкової економіки.
9. Проблеми соціальної політики України в ході економічних реформ.
10. Теорія економічних циклів та антициклічна політика держави.
11. Макроекономічне відтворення і проблеми пропорційності економічного розвитку.
12. Державне регулювання економіки: суть, форми, необхідність і межі.
13. Економічна політика: суть, принципи, цілі і інструменти
14. Міжнародна економічна інтеграція: суть і етапи.
15. Міжнародна торгівля і проблеми ціноутворення на світовому ринку.
16. Роль і місце міжнародних економічних організацій в світовій економіці.
17. Транснаціональні корпорації: суть і роль в економіці.
18. Сучасна економічна теорія та проблеми її методології.
19. Трансформація структури економіки України: теорія і практика
20. Тіньова економіка: механізм функціонування та проблеми детінізації
21. Структурні елементи грошово-кредитної системи та її розвиток в Україні
22. Сутність і динаміка глобальних економічних проблем сучасності.
23. Податкова система держави.
24. Фінансовий ринок та його роль в економіці
25. Бюрократизація економіки: причини, наслідки і методи боротьби.
26. Інформаційна економіка і становлення нового типу економічного зростання.
27. Сучасні інфляційні процеси в економіці України.
28. Акціонерний сектор як системно-структурна цілісність національної економіки.
29. Заробітна плата та тенденції її динаміки в сучасних умовах.
30. Фінансові кризи як наслідок незбалансованості економічного розвитку.
31. Суспільне виробництво на сучасному етапі розвитку людства
32. Ринок і держава: суперечності та проблеми взаємодії
33. Державно-приватне співробітництво в ринковій економіці
34. Світовий ринок капіталу та його вплив на інвестиційну діяльність в Україні.
35. Реальний та фінансовий сектор економіки: проблеми взаємодії.

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Білецька Л.В. Економічна теорія [Текст] : політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В. І. Савич. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 688 с.
2. Економічна теорія [Текст] : навч. посібник / А.П. Бурляй, А. М. Андрющенко, Г. І. Середа, [та ін.]. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 520 с.
3. Економічна теорія [Текст] : політекономія : підручник / за ред. В. Д. Базилевич. – 7-ме вид., стер. – М. : Знання-Прес, 2008. – 719 с.
4. Ніколенко С.С. Економічна теорія : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / С.С. Ніколенко, В. О. Шаповалов. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 197 с.
5. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посіб. / В. Г. Федоренко, М. М. Руженський, С.В. Палиця, Ю. Б. Пінчук. – К. : Алерта, 2012. – 312 с.
6. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посібник / за ред. П. В. Круш, В.І. Депутат, С. О. Тульчинська. – К. : Каравела, 2008. – 448 с.
7. Пушкаренко П.І. Економічна теорія [Текст] : модульний курс : підручник / П.І. Пушкаренко. – Суми : Університетська книга, 2011. – 384 с.

Додаткові

8. Економічна теорія: політична економія : навчальні форми контролю та презентації : навч. посібник / за ред. С. І. Юрій, В. В. Козюк. – К. : Кондор, 2010. – 266 с.
9. Економічна теорія: політична економія : підручник / за ред. С. І. Юрій. – К. : Кондор, 2009. – 604 с.
10. Костюк В. С. Економічна теорія [Текст] : навч. посібник / В. С. Костюк, А. М. Андрющенко, І. П. Борейко. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 282 с.
11. Мочерний, С.В. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посібник / С.В. Мочерний, О.А. Устенко. – 3-тє вид., стер. – К. : ВЦ "Академія", 2009. – 504 с.

Додаток А
Зразок оформлення титульного листа

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Інститут економіки, управління та інформаційних технологій
Форма навчання: денна
Кафедра економічної теорії та прикладної економіки

ТВОРЧЕ НАУКОВЕ ЗАВДАННЯ
з навчальної дисципліни «Економічна теорія»
на тему «_____»

Допускається до захисту
«_____» _____ 20__ р.
Керівник _____
В. О. Шаповалов

Виконав студент гр. ПР-21
спеціальності «Правознавство»

Захищена на _____

прізвище, ім'я, по-батькові